

LA PROPITIATION DU
SEIGNEUR MAHÂKÂLA SIX BRAS

« L'HOMMAGE »
COURT RITUEL DE TORMA DU SEIGNEUR SIX BRAS

༄༅། །མགོན་པོ་སྤྱི་བུ་དྲུག་པའི་གཏོར་ཚོག་
བསྐྱེས་པ་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ།།

Composé par
Jétsün Târanâtha

Traduit du tibétain par
Denys Rinpoché
et le comité de traduction de Kalu Rinpoché
Dragyur Dzamling Künchab

L'HOMMAGE AU SEIGNEUR SIX BRAS

COURT RITUEL DE TORMA DU SEIGNEUR MAHĀKĀLA

Om svāsti,

Hommage au maître et au protecteur inséparables.

La consécration de l'offrande interne et du torma

Les consécrationes de l'offrande interne et du torma se font comme lors de la pratique du yidam.

Dissipant avec :

Mudrā

Om vajra amrita kundalī hana hana hūm phat.

Et purifiant avec :

**Om svabhāva shuddhah sarva dharmah svabhāva
shuddho' ham.**

DE L'ÉTAT vide : **Yam**, le vent ; **Ram**, le feu. Dessus, de **A**, le kapāla tout plein des cinq viandes et cinq amritas marquées de **Hūm**, **Bhrūm**, **Āmh**, **Jrīm**, **Kham**. Le vent souffle, le feu brûle, les dix substances et les lettres fondent. L'amrita invité du cœur des bouddhas est absorbé, devenant l'immense océan d'amrita d'expérience primordiale.

Mudrā

Om āh hūm ha hoh hrīh (trois fois).

○ Génération du mandala de Chadrupa devant soi

Purifiant avec :

Om svabhâva shuddhah sarva dharmah svabhâva shuddho' ham.

Récitatif

EN L'ÉTAT vide : face à soi sur lotus et soleil, de **Hûm** : le Protecteur de gnose avec Six Bras. Le corps bleu nuit. Deux premières mains tenant couperet et kapâla ; les deux suivantes mâlâ de crânes et trident ; les deux dernières damaru et lasso. Ses parures : peau de tigre, guirlande de têtes humaines, ossements, serpents ; aux poignets et chevilles des colliers de grelots. Debout, ses deux jambes en posture d'égalité piétinent Tsodak. Il a trois yeux, montre les crocs. Barbe, sourcils et cheveux hérissés. Akshobhya le couronnant. Le front oint d'un point de vermillon. Adossé au tronc d'un santal, au milieu d'un brasier flamboyant.

À sa gauche, de **Bhyo** : Glorieuse Déesse. Noire, chevauchant une mule, tenant le bâton des sorts et le sac des maladies.

Devant eux, Nöjin Kshétrapâla. Pourpre sombre, il tient trigu et kapâla, montant un ours noir sauvage.

À droite, Jinamitra, rouge sombre, tient damaru et roue.

Derrière, Tâkkirâja, noir, tient rasoir et kapâla de sang.

À gauche, Dügön Trakshad, tient lance-étendard et kapâla contenant un cœur ; il monte un cheval démon aux blancs fanons et porte une cape de soie noire et des bottes.

Ils sont entourés des soixante-quinze glorieux protecteurs avec l'océan des assermentés.

ཨོ་སྐྱ་བྱ་མ་འཁྱོལ་སའ་རྣམས་སྐྱ་བྱ་མ་འཁྱོལ་ཉེ་བོ།

[སྐྱོང་པའི་ངང་ལས་] རང་གི་མདུན་དུ་བད་ཉི་ལ་རྩྱེ་ལས་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་མགོན་པོ་ཐུག་དུག་པ་སྐྱེ་མདོག་མཐིང་ནག་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཐོང་།
 བར་པ་གཉིས་མི་མགོའི་སྤོང་བ་དང་ཚེ་གསུམ། མཐའ་མ་གཉིས་ཏེ་
 མ་རུ་དང་ཞགས་པ། སྐྱག་ལྷགས་དང་མགོ་སྤོང་རུས་པ་དང་སྐྱུལ་
 དང་ཕྱག་ཞབས་ལ་དྲིལ་བུ་གཡེར་ཁའི་སྤོང་བས་བརྒྱན་པ། ཞབས་
 གཉིས་མཉམ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་བཞེངས་པས་ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་
 མཐོན་པ། སྐྱུན་གསུམ་མཆེ་གཅིགས་སྐྱར་སྐྱེན་མ་དབུ་སྐྱེན་དུ་
 བརྗེས་པ། མི་བསྐྱོད་པའི་དབུ་རྒྱན་ཅན། སི་རྒྱུ་རའི་ཐིག་ལེ་དབྱེལ་
 བར་བྱུག་པ། ཅོན་ཀྱི་སྤོང་པོ་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་པ། མེ་དབྱུང་འབར་
 བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའོ། དེའི་གཡོན་དུ་བྱོལ་ས་དཔལ་ལྷན་
 ལྷ་མོ་ནག་མེ་དྲུའལ་ཞེན་པ་བྲམ་ཤིང་དང་ནད་རྒྱལ་ཐོགས་པ། མདུན་
 དུ་གཞོན་སྐྱེན་གྱི་ཏུ་ལུ་སྐྱེན་ནག་གྱི་ཐོང་འཛིན་པ། དོམ་ནག་སྐྱོན་
 པ་ལ་ཞེན་པ། གཡལས་སུ་ཇི་ནི་མི་ཏུ་དམར་ནག་ཅང་ཉེའུ་དང་འཁོར་
 ལོ་འཛིན་པ། རྒྱབ་ཏུ་བྱ་རྒྱུ་རྩེ་ནག་པོ་སྐྱེ་གྱི་དང་ཐོང་བྲག་འཛིན་
 པ། གཡོན་དུ་བདུད་མགོན་ཏུ་མཚོན་དང་ཐོང་སྐྱིང་འཛིན་པ།
 བདུད་ཏུ་ནག་པོ་ཉིང་དཀར་ལ་ཆིབས་པ། དར་ནག་གི་འཛིལ་བེར་
 དང་སྐབས་ལྷོ་གསོལ་བ། དེའི་སྤྱི་རོལ་དུ་དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཚ་
 ལྷ། དམ་ཅན་རྒྱུ་མཚོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ།

རང་གི་སློང་ག་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། །ལར་ལྷོ་བསིལ་བའི་ཚལ་
 ཅོར་གྱི་ཤིང་རྒྱུ་ལེགས་པའི་དྲུང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཐུག་ཏུ་ག་
 བ་སློང་ན་ཅུ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲྭ་མ། གཡས་ན་དཔའ་བོ་ངར་དང་བཅས་
 ཤིང་གཡོན་ན་དཔའ་མོ་འཇུག་དང་བཅས་པ་བཀའ་སློང་ཞིང་སློང་པོ་ཉ་
 དམ་ཅན་རྒྱུ་མཚོའི་དམག་ཚོགས་དང་བཅས་པ།

སློམ་འགྲིམ
 བསྟར་རྒྱ
 དམ་ཚིག་རྒྱ
 དུར་གདངས་
 བཟ་རྒྱུར

~~ཨོ་བརྟེན་མ་རྒྱ་ལ་ཡ་ས་པ་རི་ལྷ་ར་ཨུཾ།~~ ཉེར་གཅིག་ རྩེ་ལོ་འཛི་སྤྱན་འབྲེན་
 རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུང་རམ།

བརྟེན་སྲུང་ཨུཾ།

ཨུཾ་རྩེ་ལོ་འཛི།

ཨུཾ།

~~རྩེ་ལོ་འཛི་ལ་བར་འཇུང་བ་ལོ།~~ །ལྷ་རྩེས་བཟང་པོའི་ཕྱི་མཚོད་འདི།
 །མགོན་པོ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་འབྲུལ། །བསྟན་པ་བསྟུང་སྤྱིར་བཞེས་
 སུ་གསོལ།

འབྲུལ་རྒྱ
 འབྲུལ་རྒྱ
 རྩེ་ལོ་འཛི་དང་
 འབྲུལ

~~ཨོ་བརྟེན་མ་རྒྱ་ལ་ཡ་ས་པ་རི་ལྷ་ར་ཨུཾ།~~ ཨུཾ། ཨུཾ། ཨུཾ།
 ཨུཾ་ལོ་གོ། གཞུ། རྩེ་ལོ་འཛི། །ལྷ་རྩེ་ལོ་འཛི་རྩེ་ལོ་འཛི།

ཨོ་ཨུཾ་ཨུཾ།

○ Invocation de la présence authentique

DE MON cœur la lumière irradie, invoquant de « Bois Frais » au sud-est, le Protecteur d'Expérience Primordiale Six Bras, debout devant le santal au tronc unique. Au-dessus, le Maître-Source et ceux des lignées ; à droite, les dâkas altiers ; à gauche, les dâkis souriantes avec, tel un océan, l'armée de ses lieutenants, gardes, messagers et assermentés.

Om vajra mahâkâla saporivâra kshim.

(après vingt et un kshim :)

Mudrâs

Vajra samâjah.

Jah hûm vam hoh.

○ Offrandes extérieures

Hûm

*Scandé
Añjali*

APPARUES d'éléments interdépendants,
Ces substances externes, offrandes divines,
Sont offertes au Seigneur et son entourage,
Acceptez-les pour protéger le Dharma.

Mudrâ

**Om srî mahâkâlâya saporivâra / ârgham / pâdyam /
pushpé / dhûpé / âloké / gandhé / naividya / shabda
pratîccha hûm svâhâ.**

○ Offrande intérieure

Mudrâ

Om âh hûm.

Louanges

Scandé

BIEN QUE vous ne bougiez du dharmadhātu,
Pour discipliner les méchants vous montrez
Ce corps courroucé qui soumet les rudras.
– Hommage et gloire au Grand Noir ! –

L'offrande de satisfaction

*Récitatif
Mudrās*

Les substances de satisfaction sont nuages d'offrandes du
Tout-Bon.

Om vajra spharana kham.

Hûm

Scandé

CHENRÉZI, compassion prompte à agir,
Vous l'Immense Noir, le Seigneur aux Six Bras,
Protecteur de grâce, avec votre entourage,
Vos puissants esprits sont comblés en la sphère.

Toutes les splendeurs du monde et des vivants,
Merveilleux nuages spontanés d'offrandes,
Sublime parure du charnier terrible,
Libération de Rudra le Méchant.

Substances-samaya, jeu du grand secret,
Développées par la ferveur des yogis :
Corbeaux qui planent comme des garudas,
Chevaux rapides avec yaks majestueux,

|མངོས་པའི་ལུག་དང་གཏུམ་པོའི་གྲི། |ནག་པོ་བཅུ་གསུམ་རྒྱན་གྱིས་
སྤྲུམ། |ཉིན་མདའ་མེ་ལོང་དར་སྐྱས་སྤྲུམ། |ཤི་སྒྲིང་བླ་འོ་ཙཱ་ས་
བཏུམས།

|བདུད་ཚི་སྐྱོན་དང་རྟའི་མཚོ། |བ་ལི་ཚོགས་མཚོད་རི་ལྟར་སྤུངས།
|ལྷན་པར་སེམས་ཉིད་སྒྲོམ་བྲལ་དང་། |ལྲ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་
པར།

|ཡིད་ཆེས་མོས་གུས་ཚེ་གཅིག་པས། |ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཡིད་བཞིན་
ལོར། |རིགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་སྐྱ་ཚོགས་དང་། |ལྷུམ་གཅིག་དཔལ་
ལྷན་རེ་མ་ཉི།

|གཞོད་སྐྱིན་དབང་ལྷུག་གཤེན་ཇེ་བདུད། |དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཚ་
ལྷ་སོགས། |སྤིད་གསུམ་དབང་བྱེད་བྲེགས་པའི་ལའོར། |བསམ་
མི་བྱབ་པའི་ཐུགས་དམ་བསྐྱང་།

|འདི་ཕྱི་བར་དོའི་འཛིགས་ལས་སྐྱོབས། |ཟས་ལོར་ཚོས་ཀྱི་འདུ་བ་
སྤེལ། |འཕགད་སྐྱབ་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། |འགྲོ་ཀུན་སངས་
རྒྱས་སར་སྐྱོལ་ཤོག། ༣ ༩

Jolis moutons noirs, chiens féroces et les autres,
Les treize noirs parés de leurs ornements ;
Flèche-support, miroir orné de soieries,
Cœur poignardé, pierre-esprit voilée de roue.

Amrita médecine, océan de sang,
Tormas et montagnes des présents de tsok
Et surtout l'esprit libre de conceptions.
Maître et Protecteur indissociables,

Par la certitude, dévotion totale,
Protecteur de gnose, joyau d'abondance,
Dans toutes vos manifestations variées :
Dame unique, Glorieuse Rématî,

Nöjin, Wangchuk, Shinjé et Dügön,
Les soixante-quinze glorieux protecteurs,
Autour, les arrogants, puissants des trois mondes,
Que votre inconcevable esprit soit comblé.

Protégez-nous de la frayeur des bardos,
Faites croître vivres, biens des pratiquants,
Les études et la pratique du Dharma,
Et libérez tous les vivants en l'éveil.

(Trois fois)

○ Récitation du mantra

**Om vajra mahâkâla kshim kshétra vignân vinâyaka
hûm hûm phat phat svâhâ** (*cent huit fois ou plus*).

○ Offrande du torma

À la fin de ce mantra, ajouter *idam balim ta kha kha khâhi khâhi* et le réciter trois fois (*offrant le torma*).

Mudrâ

**Om vajra mahâkâla kshim kshétra vignân vinâyaka hûm
hûm phat phat svâhâ idam balim ta kha kha khâhi khâhi.**

Réciter ensuite trois fois les mantras qui suivent en leur ajoutant pareillement « *Idam...* » (*offrant le torma*).

• Pour la Glorieuse Déesse Mahâkâlî Rématî :

Mudrâs

Bhyo mamo nakmo vétâli sindha kulu kulu hûm phat (*trois x*).

• Pour Nöjin (*yaksha*) Kshétrapâla :

Om kshétrapâla vignân hûm phat (*trois fois*).

• Pour Wangchuk Jinamitra :

Om jinamitra vasham kuru hûm phat (*trois fois*).

• Pour Shinjé (*yama*) Tâkirâja :

Om tâkkirâja samayâ bhyo du jah hûm phat (*trois fois*).

• Pour Dügön (*maranatha*) Trakshad :

Om du yog jah mahâkâla trakshad hûm phat (*trois fois*).

• Pour tous les assermentés :

**Om shrî mahâkâlâya / shâsanam / upakârinâm / eshâ
pashci makâloyam / idam ratna trayâya / apakârinâm /
yati pratijnâ / smara sita dâ / idam dushtam kha kha khâhi
khâhi / mara mara / grihna grihna / bandha bandha / hana
hana / daha daha / paca paca / dina mékéna / mâraya hûm
phat idam balim ta kha kha khâhi khâhi** (*trois fois*).

En récitant ainsi trois fois, offrir à tous les assermentés.

Offrandes externes et interne

Mudrās

Mahâkâlaya sapârivâra ârgham / pâdyam / pushpé / dhûpé / âloké / gandhé / naividya / shabda pratîccha hûm svâhâ.

Mudrâ

Om vajra mahâkâla kshim kshétra vighnân vinâyaka hûm hûm phat phat svâhâ / Om âh hûm.

Adresser ainsi l'offrande intérieure.

Prière pour ce que l'on souhaite

Hûm

Scandé

HOMMAGE à Chenrézi, le prompt à agir,
Pressant Tsodak de vos jambes ornées d'anneaux ;
Ô Grand Noir portant la jupe en peau de tigre ;
Six bras parfaitement ornés de serpents ;

À droite vous tenez trigu et mâlâ,
En bas un damaru claquant violemment ;
Dans vos mains gauches kapâla et trident,
Ainsi que le lasso pour emprisonner.

Une face courroucée, des crocs mordants,
Trois yeux, cheveux hérissés et flamboyants ;
Sur votre front, un bindu de vermillon,
La tête marquée du vainqueur Akshobhya.

Un sautoir, cinquante têtes humaines en sang,
Cinq crânes et des bijoux ornent votre tête,
Venez, depuis l'arbre, prendre ce torma.

Acceptant ce torma de dons et d'offrandes,

Faites que nous, yogîs et notre entourage,
Ayons santé, longévité et puissance,
Gloire, réputation et bonne fortune,
Et obtenions de vastes biens et plaisirs.

Conférez-nous les siddhis d'activités :
Apaisement, expansion et tous les autres.
Détenteurs de samayas, protégez-nous
Et faites que tous les siddhis nous assistent.

Éliminez morts imprévisibles, maladies,
Ainsi que tous les démons et obstructions.
Éliminez mauvais rêves et mauvais signes,
Ainsi que les activités négatives.

Faites le monde heureux et les années fastes,
Que céréales et Dharma se développent.
Qu'advienne un parfait et sublime bonheur
Et que tous les souhaits se réalisent.

Ainsi a-t-on prié pour ce que l'on souhaite.

Option : lorsque l'on pratique le ganapûjâ, il est inséré ici.

གཏོར་མ་
རྟོན་རྒྱུ་དུ་
སྤྲུལ་

།བྲག་འཛག་མི་མགོ་ལྷ་བཅུ་འདི་དེ་ལལ་ཅན། །རིན་ཆེན་ཐོད་སྐྱམ་ལྷ་
ཡིས་དབྱེ་ལ་བརྒྱན། །ཤིང་ལས་བྱོན་ནས་གཏོར་མ་ལེན་པ་མཛོད།

།མཚོད་སྤྱིན་གཏོར་མ་འདི་བཞེས་ལ།

།རྣལ་འབྱོར་བདག་ཅག་འཁོར་བཅས་ལ། །ནད་མེད་ཚོ་དང་དབང་
སྤྱུག་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་སྐྱལ་བ་བཟང་། །ལོངས་
སྤོང་རྒྱ་ཆེན་ཀུན་ཐོབ་ཅིང་།

།ཞི་དང་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །ལས་གྱི་དངོས་གྲུབ་བདག་ལ་སྦྱོལ།
།དམ་ཚིག་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་སྤྲུང་། །དངོས་གྲུབ་ཀུན་གྱིས་སྤོངས་
གོགས་མཛོད།

།དུས་མིན་འཆི་དང་ནད་རྣམས་དང་། །གཏོན་དང་བགོགས་རྣམས་
མེད་པར་མཛོད། །མི་ལམ་ངན་དང་མཚན་མ་ངན། །བྱ་བྱེད་ངན་
པ་མེད་པར་མཛོད།

།འཛིག་རྟེན་བདེ་ཞིང་ལོ་ལོ་གསལ་དང་། །འབྲུ་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་ཚོས་
འཕེལ་དང་། །བདེ་ལོགས་ཕུན་སྦྲུལ་ཚོགས་པ་དང་། །ཡིད་ལ་
འདོད་པ་ཀུན་འགྲུབ་མཛོད། ༡༩

།འདོད་དོན་གསོལ་བ་བཏབ།

○ Prière spéciale au Maître-Protecteur inséparables

*Jodang
Añjali*

EN LE MAÎTRE-Protecteur inséparables,
J'entre respectueusement en Refuge ;
Puissè-je pour tous les vivants dissiper
Toutes les passions, sans aucune exception.

Réciter trois fois.

○ Mantra aux cent syllabes

Añjali

**Om vajrasatva samayam anupalaya / vajrasatva
tvenopatishtha / dridho me bhava / sutoshyo me
bhava / suposhyo me bhava / anurakto me bhava /
sarva siddhim me prayacha / sarva karmasu ca me
cittam shreyah kuru hum / ha ha ha ha hoh / bhagavan
sarva tathagata vajra ma me munca / vajri bhava
maha samaya satva ah.**

○ Prière requérant l'indulgence

*Jodang
Añjali*

POUR LES omissions et les défauts,
Pour tout ce que l'intellect aveugle
A pu faire ou bien nous faire faire,
Pour tout cela, Seigneur, soyez indulgent.

○ Résidence en le support

Om

Jodang

ICI, EN CE support, demeurez
Tant que perdure le samsâra,
Nous accordant vraiment de sublimes
Santé, longue vie, biens et puissance.

Mudrâ

Om supra tishtha vajra yé svâhâ.

○ Colophon

Ce rituel d'offrande de torma au « Seigneur de Gnose Six Bras », résumé et facile à accomplir, fut composé par Târanâtha au « Palais des Neiges Blanches » à la requête de Nyima Namgyel, l'intendant de Gangkar Dorjéden.

*

* *

རྟོག་བཞུགས་ལྟེ།

ཐོ

མི་འདིར་ནི་རྟོག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །འཁོར་བ་སྲིད་དུ་བཞུགས་ནས་
ཀྱང་། །ནད་མེད་ཚོ་དང་དབང་ཕྱུག་དང་། །མཚོག་རྣམས་ལེགས་
པར་སྦྱལ་དུ་གསོལ། །

མི་སྲུང་ཉིལ་བཟོ་ཡེ་སྒྲུབ།]

ཕྱག་དྲུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོའི་གཏོར་ཚོག་བསྐྱེས་པ་ལྟེར་བདེ་བ་འདི་ནི། །གངས་དཀར་རྗེ་གདན་གྱི་སྐྱེ་ཉེར་
བ་ཉི་མ་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེལ་པོར། །ཏུར་ཏུ་ཐམས་པོ་བྲང་གངས་དཀར་དུ་སྐྱེར་བའོ། །

*
* *

Colophon - août 2017

*La propitiation du seigneur Mahākāla Six Bras a été composée par Jétsün Tāranātha (1575-1634). Un original en tibétain se trouve dans la **Collection des textes Shangpa**, vol. 4 p. 381, et dans le sunbum de Tāranātha sous le titre « myur mdzad ye shes kyi mgon po'i gtor chog bsdus pa ».*

Ce texte a été traduit en français et mis en forme pour le chant par Dragyur Dzamling Künchab et Denys Rinpoché. La traduction suit des règles de versification et de métrique régulières qui permettent de chanter le français suivant les airs traditionnels tibétains, conservant ainsi le souffle de leur inspiration.

© **Rimay, Denys Rinpoché**

Ce texte est disponible auprès du Bureau du Dharma de Rimay. Ne pas le photocopier ni le transmettre de quelque façon que ce soit sans une autorisation écrite préalable. Contacter : dharmar@rimay.net

Comme tout texte du Dharma, ce document est à traiter avec les plus grands soin et respect. Si vous n'en avez plus besoin, brûlez-le ou disposez-en proprement.

Illustration en couverture :

Mahākāla Chadrupa (tib. mgon po phyag drug pa, sk. ṣaḍbhujā mahākāla).